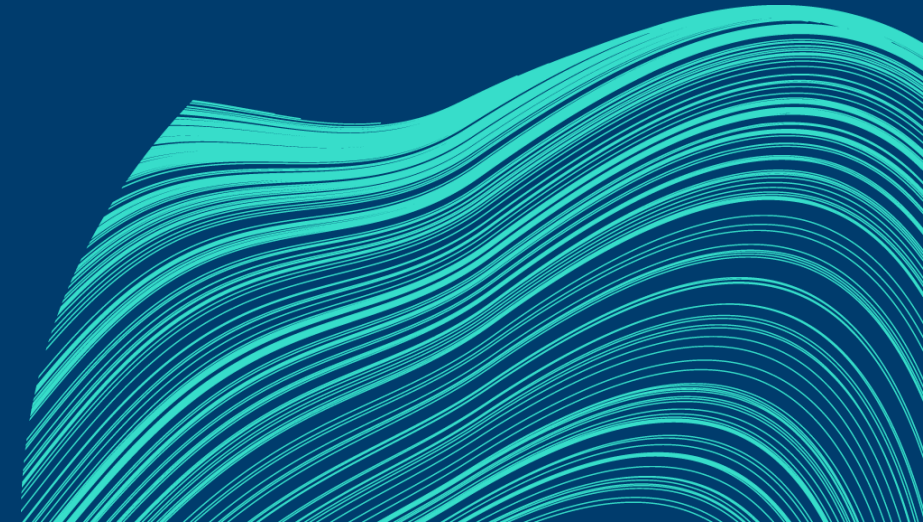


# Palvelukyky/ Saatavuus

Raportoinnin käytötausten versio 1.0





# Johdanto

- Sote-palvelujen järjestämistehtävässä raportoinnin tarkoituksena on kertoa organisaation johdolle sekä toiminnan että talouden toteumaa, tilannekuvaa ja ennustetta sekä lisäksi ennakoita tulevaa palvelutarvetta. Ylimmän johdon raportoinnissa organisaation tilaa tarkastellaan laajana kokonaisuutena yksittäisten tapahtumien sijaan.
- Kansallisena yhteistyönä on valmisteltu sote-järjestämisen tietomalli, jossa on kuvattuna ”Kokonaisnäkyvä maakunnan/hyvinvointialueen tietotarpeisiin”, jossa tietotarpeet on jäsennetty kahteentoista eri ulottuvuuteen, jotka ovat: 1) toimintaympäristö, 2) voimavarat, 3) voimavarojen kohdentaminen, 4) talous, 5) taloudellisuus, 6) tuottavuus, 7) palvelukyky, 8) asiakastietämys, 9) laatu, 10) vaikuttavuus, 11) kustannusvaikuttavuus ja 12) innovatiivisuus. Näihin ulottuvuuksiin sisältyy alakategorioina useita erilaisia tarvittavia tietokokonaisuuksia, jotka taas omalta osaltaan jakautuvat pienempiin kokonaisuuksiin mittareina ja indikaattoreina. Mittareiden tulee mitata tuloksellisuutta kaikissa tarvittavissa näkökulmissa. Näin järjestäjä saa kokonaisnäkyvän hyvinvointialueen toimintaan.
- Järjestämisen tietomallin tuloksellisuuden ulottuvuudet avaavat järjestämislain 29 § kuvaamaa vähimmäistietoa. Järjestämisen tietomallin avulla Virta-hankkeen, hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyönä valmistellaan pohja hyvinvointialueiden tuottamalle vähimmäistiedolle.
- Raportoinnin käyttötapauksen versio 1.0 (saatavuus/ palvelukyky) on osa vähimmäistietosisällön valmistelua.
- Käsitemallit on päivitetty käyttötapauksen versio 1.0 mukaisiksi.



# Saatavuus, palveluun ja hoitoon pääsy, Versio 1.0

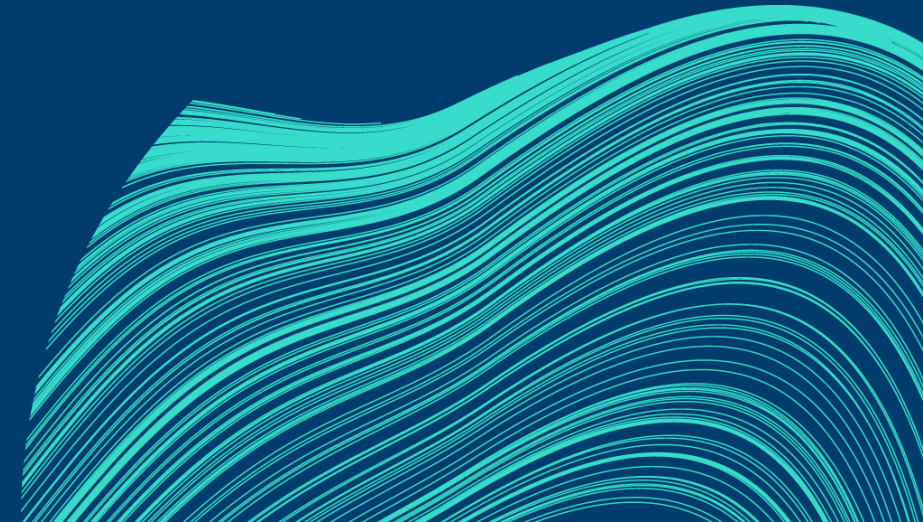
- Raportoinnin käytötapauksissa on kuvattuina saatavuuden tietotarpeeseen ensisijaisesti vastaava tieto, mittarit ja indikaattorit sekä niiden tietosisältö (käsitteet, tietorakenne, käsittely-/laskentasääntö).
- Mittareiden ja tietosisältöjen täsmentäminen on pyritty laatimaan kansallisten määritysten mukaiseksi, jonka osalta on tehty tiivistä yhteistyötä kansallisten toimijoiden, erityisesti THL:n, kanssa. Sosiaalihuollon käytötapaukset ovat sosiaalihuollon Kanta-palveluissa käytettävien määritysten mukaisia.
- Raportoinnin käytötapaukset on rakennettu rajaten ensi vaiheessa iäkkäiden palveluihin.
- Käytännön testaukseen perustuen hyvinvointialueiden toimijat voivat toimittaa DigiFinlandille päivitystarpeita lähettämällä viestin osoitteeseen: [virta\\_palaute@digifinland.fi](mailto:virta_palaute@digifinland.fi)

 **DigiFinland**

**Sote-uudistus**

Toivo-ohjelma

# **Sosiaalihuolto / palvelujen saatavuus**



# Palveluun pääsy sosiaalihuollon palveluissa



## KÄYTTÖTAPAUS: Palveluun pääsy

### Käyttötapausten kuvaus

Sote-järjestäjäjohtajana haluan tietää, mitkä ovat oman alueeni sosiaalipalveluun pääsyajat. Mikä on nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen ennustetaan jatkossa kehittyvän. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueen tilannetta muihin hyvinvointialueisiin tai koko maahan, sekä tietää toteuttaako palveluun pääsy lain asettamat vaatimukset.

### Tavoite/tietotarve

Tavoitteena on saada tietoa asiakkaiden palveluun pääsyajoista, joilla tarkoitetaan palvelutarpeen arvioinnin ja palvelun toimeenpanon toteutumisaikoja.

**Sosiaalihuoltolain 36§ ja 45§** määrittävät palvelutarpeen arvioinnin aloitusaikaa sekä päätöksen toimeenpanoa.

*Palvelutarpeen arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnalliseen viranomaiseen palvelujen saamiseksi.*

*Päätös on toimeenpantava kiireellisissä tapauksissa viipymättä ja muissa kuin kiireellisissä tapauksissa ilman aiheetonta viivytystä. Päätös on kuitenkin toimeenpantava **viimeistään 3 kuukaudessa asian vireille tulosta**.*

*Aika voi olla tätä pidempi, jos asian selvittäminen erityisestä syystä vaatii pidempää käsittelyaikaa tai toimeenpanon viivästykselle on muu asiakkaan tarpeeseen liittyvä erityinen peruste.*

**Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalv palveluista 15 § 18 §** määrittävät palvelutarpeen selvittämistä ja päätöstä sosiaalipalvelujen myöntämisestä ja oikeudesta palveluun

*lääkkään palvelutarpeen selvittäminen on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä.*

*Päätös muiden kuin kiireellisten sosiaalipalvelujen myöntämisestä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun kirjallinen tai suullinen hakemus on tullut vireille. lääkkäällä henkilöllä on oikeus saada hänelle myönnettyt muut kuin kiireelliset sosiaalipalvelut ilman aiheetonta viivytystä ja **viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen teosta**.*

### Näytettävät tiedot

Kts. seuraavat diat

### Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt

Kts. seuraavat diat

### Käyttötiheys

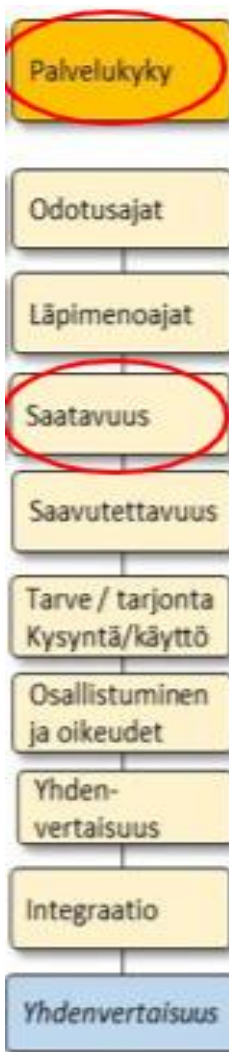
Hyvinvointialueella päivittäisjohtamisen tarpeen mukaan. Kansallisella tasolla xx kertaa vuodessa.

### Lopputulos

Sote-järjestäjäjohtajana tiedän asiakkaiden sosiaalipalveluun pääsyajat, sekä toteuttavatko ne lain vaatimukset.

### Muuta huomioitavaa

# Odotusaika sosiaalihuollon palveluihin



## KÄYTTÖTAPAUS: Odotusaika

Käyttötapausten kuvaus	Sote-järjestäjäjohtajana haluan tietää, missä ajassa hyvinvointialueeni iäkäs henkilö saa hakemansa sosiaalipalvelut: Mikä on odotusaikojen nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen ennustetaan jatkossa kehittyvän. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueen tilannetta muihin alueisiin tai koko maan tilanteeseen.
Tavoite/tietotarve	Tavoitteena on saada tietoa asiakkaiden keskimääräisestä odotusajasta sosiaalipalveluihin.  <b>Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 18 §</b> mukaan päätös muiden kuin kiireellisten sosiaalipalvelujen myöntämisestä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun kirjallinen tai suullinen hakemus on tullut vireille. Iäkkäällä henkilöllä on oikeus saada hänelle myönnetty muut kuin kiireelliset sosiaalipalvelut ilman aiheetonta viivytystä ja <b>viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen teosta.</b>
Näytettävät tiedot	<b>Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 26 §</b> velvoittaa kunnat julkaisemaan ainakin puolivuositain tiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut. Kts. seuraavat diat
Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)	Kts. seuraavat diat
Käyttötiheys	Hyvinvointialueella päivittäisjohtamisen tarpeen mukaan. Kansallisella tasolla xx kertaa vuodessa.
Lopputulos	Sote-järjestäjäjohtajana tiedän oman hyvinvointialueeni asiakkaiden odotusajat.
Muuta huomioitavaa	

# Sosiaalihuollon palveluun pääsyn seuranta

## 1. Keskimääräinen palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika

Palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika) - Asian vireilletulo (aika) (Sosiaalihuoltolaki)

## 2. Keskimääräinen päätöksen toimeenpano-aika

Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Asian vireilletulo (aika) (Sosiaalihuoltolaki)

Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Päätös (aika) (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimintapalveluista)

## 3. Yli seitsemän arkipäivää kestäneiden palvelutarpeen arvioinnin aloitusaikojen määrä (kpl/1000 asiakasta):

Palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika) - Asian vireilletulo (aika)

## 4. Yli kolme kuukautta kestäneiden päätöksen toimeenpano-aikojen määrä (kpl/1000 asiakasta):

Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Asian vireilletulo (aika) (Sosiaalihuoltolaki)

Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Päätös (aika) (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimintapalveluista)



# Sosiaalihuollon odotusaikojen seuranta

## 1. Keskimääräiset odotusajat eri sosiaalipalveluissa:

Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Päätös (aika)



# Mittauspisteet ja tietosisällöt, versio 1.0 (Sosiaalihuoltolain mukainen)

Sosiaalihuolto	Palvelutarpeen arvioinnin toteutuminen	Palvelun toimeenpanon toteutuminen
	<b>Toteutuuko palvelutarpeen arviointi lain määrittelemässä ajassa asian vireilletulosta?</b>	<b>Toteutuuko palvelun toimeenpano lain määrittelemässä ajassa asian vireilletulosta?</b>
<b>Mittauspisteet</b>	Asian vireilletulo (aika), palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika)	Asian vireilletulo (aika), palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika)
<b>Tarvittavat tiedot</b>	<p><b>Palvelu</b> Sosiaalihuolto-sosiaalipalvelu –luokitus; Palvelu</p> <p><b>Asian vireilletulo</b> Sosiaalihuolto - Sosiaalihuollon asian vireilletulon tapa –luokitus: Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen Asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa hakemus Muulla tavoin esille tullut tuen tarve Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta</p> <p>Päivämäärä (pvm)</p> <p><b>Palvelutarpeen arviointi</b> lääkäiden palvelutarpeen arvio-asiakirjarakenne/Tila: testissä Palvelutarpeen arvioinnin aloittamispäivä (pvm)</p>	<p><b>Palvelu</b> Sosiaalihuolto-sosiaalipalvelu –luokitus; Palvelu</p> <p><b>Asian vireilletulo</b> Sosiaalihuolto - Sosiaalihuollon asian vireilletulon tapa –luokitus: Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen Asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa hakemus Muulla tavoin esille tullut tuen tarve Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta</p> <p>Päivämäärä (pvm)</p> <p><b>Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta</b> Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta-asiakirjarakenne/ Tila: valmis Sosiaalipalvelun alkamispäivä (pvm)</p>
<b>Laskentasääntö</b>	(Palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika) - Asian vireilletulo (aika)) < 7 arkipäivää	(Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Asian vireilletulo (aika)) < 3kk

# Mittauspisteet ja tietosisällöt, versio 1.0 (Vanhuspalvelulain mukainen)

Sosiaalihuolto	Palvelutarpeen arvioinnin toteutuminen	Palvelun toimeenpanon toteutuminen
	<b>Toteutuuko palvelutarpeen arviointi lain määrittelemässä ajassa asian vireilletulosta?</b>	<b>Toteutuuko palvelun toimeenpano lain määrittelemässä ajassa päätöksestä?</b>
<b>Mittauspisteet</b>	Asian vireilletulo (aika), palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika)	Asian vireilletulo (aika), palvelupäätös (aika)
<b>Tarvittavat tiedot</b>	<p><b>Palvelu</b>            Sosiaalihuolto-sosiaalipalvelu –luokitus;            Sosiaalipalvelu</p> <p><b>Asian vireilletulo</b>            Sosiaalihuolto - Sosiaalihuollon asian vireilletulon tapa –luokitus:            Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen            Asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa hakemus            Muulla tavoin esille tullut tuen tarve            Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta</p> <p>Päivämäärä (pvm)</p> <p><b>Palvelutarpeen arviointi</b>            (lääkäiden palvelutarpeen arvio-asiakirjarakenne/Tila: testissä            Palvelutarpeen arvioinnin aloittamispäivä (pvm)</p> <p><i>Huom. Vireilletulon vaiheessa sosiaalipalvelu ei ole pakollinen tieto, koska tarvittava sosiaalipalvelu ei välttämättä ole vielä tiedossa. Eli asia voi tulla vireille, mutta vielä ei ole tiedossa, mitä palvelua asiakas hakee tai mitä palvelua hänelle suunnitellaan.</i></p>	<p><b>Palvelu</b>            Sosiaalihuolto-sosiaalipalvelu –luokitus;            Sosiaalipalvelu</p> <p><b>Palvelupäätös</b>            Päivämäärä (pvm)</p> <p><b>Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta-asiakirjarakenne/ Tila: valmis</b>            Sosiaalipalvelun alkamispäivä (pvm)</p>
<b>Laskentasääntö</b>	(Palvelutarpeen arvioinnin aloitusaika (aika) - Asian vireilletulo (aika)) < 7 arkipäivää	(Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Päätös (aika)) < 3kk

# Mittauspisteet ja tietosisällöt, versio 1.0



Sosiaalihuolto	Kiireellisyys
	<i>Missä ajassa arvioitavan asiakastilanteen vaatimat sosiaalihuollon toimenpiteet on aloitettu eri kiireellisyys tapauksissa?</i>
<b>Mittauspisteet</b>	Sosiaalipalvelujen kiireellisyyden arvio (koodi) (aika), merkintä sosiaalipalvelujen alkamisesta (aika)
<b>Tarvittavat tiedot</b>	<p><b>Toimenpiteen kiireellisyys</b> (Sosiaalihuollon kiireellisyyden arvio -luokitus)</p> <p>Luokitusta käytetään sosiaalihuollon asiakastietomallissa sosiaalihuollon asian vireilletulokäsittelyyn liittyvissä asiakirjoissa sekä sosiaalihuollon läheteessä.</p> <p>Sosiaalihuollon kiireellisyyden arvio -luokitusta käyttävät sosiaalityöntekijät arvioidessaan asiakkaan sosiaalihuollon tarvetta:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Välitöntä väliintuloa vaativa tilanne (asiakkaan tilanne, joka edellyttää sosiaalihuollon selvitystä, palvelua tai toimenpiteitä välittömästi)</li><li>2. 7 arkipäivän sisällä tapahtunut väliintuloa vaativa tilanne (asiakkaan tilanne, joka edellyttää sosiaalihuollon selvitystä, palvelua tai toimenpiteitä kiireellisesti ja viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä)</li><li>3. Kiireetöntä väliintuloa vaativa tilanne (asiakkaan tilanne, joka edellyttää sosiaalihuollon selvitystä, palvelua tai toimenpiteitä seitsemännen päivän jälkeen, mutta viimeistään kolmen kuukauden kuluessa)</li><li>4. Tilanne ei vaadi väliintuloa (asiakkaan tilanne, joka ei edellytä sosiaalihuollon palveluja tai toimenpiteitä Huom. Asiakas ohjataan tarvittaessa muun kuin sosiaalihuollon palvelujen piiriin)</li></ol> <p>Asiakirjat: Sosiaalihuollon tarpeesta tehdyn ilmoituksen tai yhteydenoton arvio, sosiaalihuollon lähete</p>
<b>Laskentasääntö</b>	Merkintä sosiaalipalvelujen alkamisesta (aika) - Sosiaalihuollon kiireellisyyden arvio (koodi), (aika)

# Mittauspisteet ja tietosisällöt, versio 1.0 (Vanhuspalvelulain mukainen)



Sosiaalihuolto	Palvelun odotusajat
	<i>Mitkä ovat sosiaalihuollon palvelun odotusajat?</i>
<b>Mittauspisteet</b>	Päätös (aika), merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika)
<b>Tarvittavat tiedot</b>	<b>Palvelu</b> Sosiaalihuolto-sosiaalipalvelu –luokitus; Sosiaalipalvelu  <b>Palvelupäätös</b> Päivämäärä (pvm)  <b>Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta-asiakirjarakenne/ Tila: valmis</b> Sosiaalipalvelun alkamispäivä (pvm)
<b>Laskentasääntö</b>	Merkintä sosiaalipalvelun aloittamisesta (aika) - Päätös (aika)

# Sosiaalihuollon palveluun pääsyn toteutuminen lakisääteisessä ajassa - Mittarit

1. Lakisääteiseen palveluun pääsyn toteutuminen (päätöksen toimeenpano ja palvelutarpeen arviointi) (x pv)
2. Keskimääräinen palveluntarpeen arvioinnin aloitusaika (x pv)
3. Keskimääräinen päätöksen toimeenpanoaika asian vireilletulosta (x pv)
4. Yli seitsemän arkipäivää kestäneiden palvelutarpeen arvioinnin aloitusaikojen määrä (kpl/1000 asiakasta)
5. Yli kolme kuukautta kestäneiden päätöksen toimeenpanoaikojen määrä (kpl/1000 asiakasta)

Edellä mainittujen toteutuminen sosiaalipalveluittain

Edellä mainittujen muutos kuukausi- ja vuositasolla

1. Sosiaalipalvelujen kiireellisyys



# Sosiaalihuollon odotusaikojen toteutuminen lakisääteisessä ajassa - Mittarit

1. Keskimääräiset odotusajat eri sosiaalipalveluissa (x pv)



# Lähteet

## Luokitukset

- Sosiaalihuolto - palvelutehtävä -luokitus: <https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=704&versionKey=2563> (viitattu 29.6.2021)
- Sosiaalihuolto - sosiaalipalvelut -luokitus: <https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=703&versionKey=2683> (viitattu 29.6.2021)
- Sosiaalihuolto - Sosiaalihuollon asian viireilletulon tapa -luokitus: <https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=1144&versionKey=1284> (viitattu 29.6.2021)
- Sosiaalihuolto - sosiaalihuollon kiireellisyyden arvio -luokitus: <https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=1805&versionKey=2045> (viitattu 29.6.2021)

## Asiakirjarakenteet

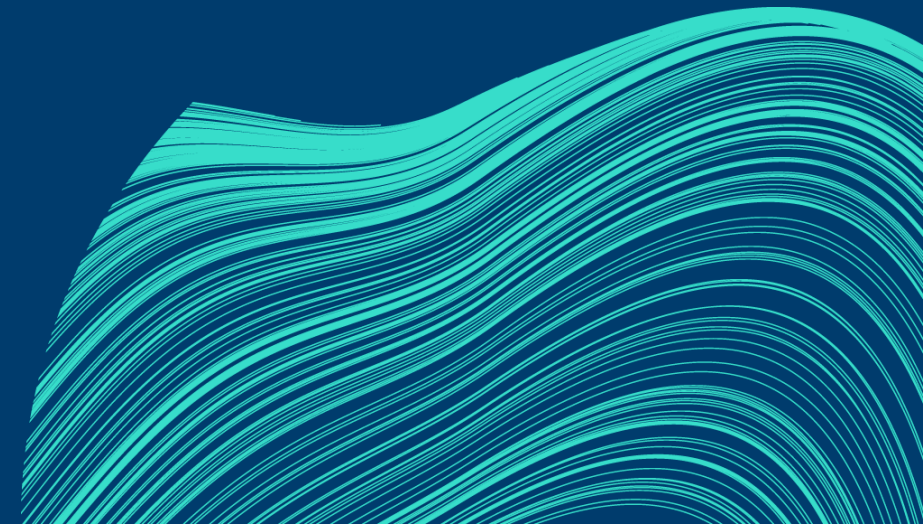
- Iäkkäiden palvelutarpeen arvio -asiakirjarakenne: <https://sosmeta.thl.fi/sosmeta-publish-ui/document-definitions/8cb7c3b3-006e-4b6f-ab33-4934636f45bd/definition> (viitattu 29.6.2021)
- Merkintä sosiaalipalvelun alkamisesta -asiakirjarakenne: <https://sosmeta.thl.fi/sosmeta-publish-ui/document-definitions/ba7cd8da-b3fc-486c-8273-64df43b7d86e/definition> (viitattu 29.6.2021)

 **DigiFinland**

**Sote-uudistus**

Toivo-ohjelma

# **Terveystenhoito / palvelujen saatavuus**





# Hoitoon pääsy terveydenhuollon palveluissa



## KÄYTTÖTAPAUS: Hoitoon pääsy

### Käyttötapausten kuvaus

Sote-järjestäjäjohtajana haluan tietää, mitkä ovat oman alueeni hoitopääsyajat. Mikä on nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen ennustetaan jatkossa kehittyvän. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueen tilannetta muihin alueisiin tai koko maahan sekä tietää toteuttaako hoitoon pääsy lain vaatimukset.

### Tavoite/tietotarve

Tavoitteena on saada tietoa asiakkaiden hoitoon pääsystä. Hoitoon pääsyllä tarkoitetaan terveydenhuollon palvelunantajan kykyä käynnistää ja toteuttaa yhteydenoton tai lähetteen saapumisen jälkeen hoidon tarpeen arviointi sekä arvioinnin mukainen hoito lainsäädännössä määritettyjen aikarajojen ja muiden ehtojen mukaisesti. LUONNOS, Sote-sanastotyössä valmistelussa)

**Terveydenhuoltolain 30.12.2020/1316 6 luvussa 51-53 §:ssä** määritetään hoitoon pääsystä sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon palveluissa kiireellisen ja kiireettömän hoidon osalta.

#### Perusterveydenhuolto

- *Arkisin terveystieteiden aukioloaikana sinne on saatava välittömästi puhelinyhteys tai sinne on voitava mennä käymään.*
- *Jos hoidon tarpeen arviointi vaatii terveystieteiden yksikössä käyntiä, sinne on saatava aika kolmen arkipäivän kuluessa yhteydenotosta.*
- *Hoitoon on terveystieteiden päästävänä viimeistään kolmessa kuukaudessa. Suun terveydenhuollossa tämä aika voidaan ylittää kolmella kuukaudella potilaan terveydentilan vaarantumatta.*
- *Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee sairaalahoitoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen arvioinnista.*

#### Erikoissairaanhoido

- *Kiireettömässä hoidossa sairaalan tai terveystieteiden toteuttamaan erikoissairaanhoidon pääseminen edellyttää lääkärin lähetystä.*
- *Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta.*
- *Arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin arviointi on tehtävä kolmessa kuukaudessa lähetteen saapumisesta.*
- *Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee sairaalahoitoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen toteutamisesta.*

### Näytettävät tiedot

Kts. seuraavat diat

### Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)

Kts. seuraavat diat

### Käyttötiheys

Hyvinvointialueella päivittäisjohtamisen tarpeen mukaan.

### Lopputulos

Sote-järjestäjäjohtajana tiedän oman hyvinvointialueen asiakkaiden hoitopääsyajat ja toteuttavatko ne lain vaatimukset.

### Muuta huomioitavaa

Palvelukyky

Odotusajat

Läpimenoajat

Saatavuus

Saavutettavuus

Tarve / tarjonta  
Kysyntä/käyttö

Osallistuminen  
ja oikeudet

Yhden-  
vertaisuus

Integraatio

Yhdenvertaisuus

# Odotusaika terveydenhuollon palveluissa



## KÄYTTÖTAPAUS: Odotusaika

<b>Käyttötapauksen kuvaus</b>	Sote-järjestäjäjohtajana haluan tietää, mitkä ovat oman alueeni hoitoon pääsyn odotusajat. Mikä on nykytilanne, miten se on kehittynyt ja miten sen ennustetaan jatkossa kehittyvän. Lisäksi haluan verrata oman hyvinvointialueen tilannetta muihin alueisiin tai koko maahan.
<b>Tavoite/tietotarve</b>	Saada tieto asiakkaiden keskimääräisestä odotusajasta palveluihin. <b>Terveydenhuoltolain 30.12.2020/1316 6 luvun 55 §</b> mukaan kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on julkaistava internetissä tiedot 51–53 §:n mukaisista odotusajoista neljän kuukauden välein. Jos kunnalla tai sairaanhoitopiirillä on useita toimintayksiköitä, on tiedot julkaistava erikseen kustakin toimintayksiköstä.  <b>Perusterveydenhuolto</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Arkisin terveystakeskukseen aukioloaikana sinne on saatava välittömästi puhelinyhteys tai sinne on voitava mennä käymään.</li> <li>Jos hoidon tarpeen arviointi vaatii terveystakeskuksessa tai muussa terveydenhuollon yksikössä käyntiä, sinne on saatava aika kolmen arkipäivän kuluessa yhteydenotosta.</li> <li>Hoitoon on terveystakeskuksessa päästävä viimeistään kolmessa kuukaudessa. Suun terveydenhuollossa tämä aika voidaan ylittää kolmella kuukaudella potilaan terveydentilan vaarantumatta.</li> <li>Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee sairaalahoitoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen arvioinnista.</li> </ul> <b>Erikoissairaanhoito</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kiireettömässä hoidossa sairaalan tai terveystakeskukseen toteuttamaan erikoissairaanhoitoon pääseminen edellyttää lääkärin lähetettä.</li> <li>Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta.</li> <li>Arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin arviointi on tehtävä kolmessa kuukaudessa lähetteen saapumisesta.</li> <li>Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee sairaalahoitoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen toteamisesta.</li> </ul>
<b>Näytettävät tiedot</b>	Kts. seuraavat diat
<b>Käyttötapauksen tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)</b>	Kts. seuraavat diat
<b>Käyttötiheys</b>	Hyvinvointialueella päivittäisjohtamisen tarpeen mukaan.
<b>Lopputulos</b>	Sote-järjestäjäjohtajana tiedän oman hyvinvointialueeni asiakkaiden hoitoon pääsyn odotusajat ja toteuttavatko ne lain vaatimukset.
<b>Muuta huomioitavaa</b>	

# Lähteet

## **Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326**

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326#L3P24> (viitattu 30.6.2021)

## **Hoitoon pääsy (hoitotakuu), Sosiaali- ja terveysministeriö**

- <https://stm.fi/hoitotakuu> (viitattu 30.6.2021)

## **Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa**

- <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/hoitopaasy-perusterveydenhuollossa> (viitattu 30.6.2021)

## **Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa**

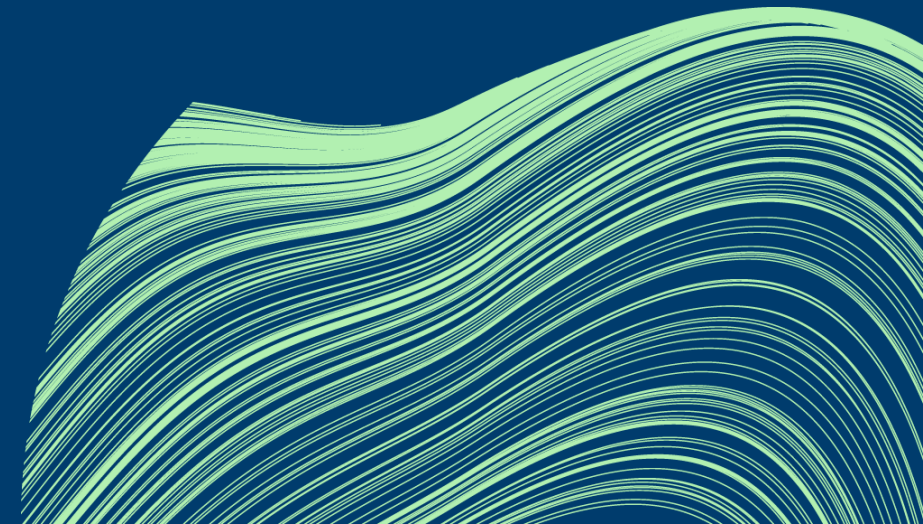
- <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/hoitopaasy-erikoissairaanhoidossa> (viitattu 30.6.2021)

 DigiFinland

**Sote-uudistus**

Toivo-ohjelma

# **Hoitoon pääsy ja odotusajat perusterveydenhuollossa – Versio 1.0**



# Perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn ja odotusaikojen seuranta

## Käyttötapaukset: Lakisääteinen hoitoon pääsyn toteutuminen ja odotusajat

Perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn odotusaika ja toteutuminen (yhteydensaanti, hoidon tarpeen arviointi, hoidon toteutuminen)

1. Hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen: Hoidon tarpeen arviointi (aika) - Yhteydenotto (aika) (> 3 vrk)
2. Hoitoon pääsyn toteutuminen: Hoidon toteutuminen (aika) - Hoidontarpeen arviointi (aika) ( > 3 kk/ 6 kk, suun th)

# Mittauspisteet ja tietosisällöt, versio 1.0

Perusterveydenhuolto	Hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen	Hoitoon pääsyn toteutuminen
	<i>Toteutuuko hoidon tarpeen arviointi lain määrittelemässä ajassa yhteydenotosta?</i>	<i>Toteutuuko hoitoon pääsy lain määrittelemässä ajassa hoidon tarpeen arvioinnista?</i>
<b>Mittauspisteet</b>	Yhteydenotto (aika), hoidon tarpeen arviointi (aika)	Hoidon tarpeen arviointi (aika), hoidon toteutuminen (aika)
<b>Tarvittavat tiedot</b>	<p><b>Palvelu</b> PTHAVO-Palvelumuoto</p> <p><b>Yhteydenotto</b> Päivämäärä, klo Yhteydenottotapa; fyysiset käynnit ja etäasioinnit</p> <p><b>Hoidon tarpeen arviointi</b> Hoidon tarpeen arvioimispäivä ja kellonaika (pvm, klo)</p> <p><b>Hoidon tarpeen arvioinnin tulos</b> Ajanvaraus (Y18) Muun hoidon järjestely kuin ajanvaraus (Y19) Annettu neuvontaa/ kotihoito-ohjeet (Y21) Hoito tarpeellista, mutta aikoja ei ole antaa (Y22) Tarjottu aika ei sovi asiakkaalle (Y29)</p> <p><b>Hoidon kiireellisyys</b> Kiireetön, 1-7 päivää</p>	<p><b>Palvelu</b> PTHAVO-Palvelumuoto</p> <p><b>Hoidon tarpeen arviointi</b> Hoidon tarpeen arvioimispäivä ja kellonaika (pvm, klo)</p> <p><b>Hoidon tarpeen arvioinnin tulos</b> Ajanvaraus (Y18) Muun hoidon järjestely kuin ajanvaraus (Y19) Hoito tarpeellista, mutta aikoja ei ole antaa (Y22)</p> <p><b>Käynnille tai hoitajaksole varattu ajankohta</b> Päivämäärä, klo</p> <p><b>Ajanvarauksen peruminen</b> Peruuntumisen syy</p> <p><b>Erikoisala</b></p> <p><b>Käynnin luonne</b> Sairaanhoito</p> <p><b>Hoidon kiireellisyys</b> Kiireetön, 1-7 päivää</p> <p><b>Käynnin tai hoitajakson toteutuminen</b> Käynnin tai hoitajakson aloitus- ja lopetusajankohta (pvm, klo)</p> <p><b>Hoidon toteuttaja</b> Ammattiluokkakoodi</p>
<b>Laskentasääntö</b>	(Hoidon tarpeen arviointi (aika) - Yhteydenotto (aika)) > 3 vrk	(Hoidon toteutuminen (aika) - Hoidontarpeen arviointi (aika)) > 3 kk / (6 kk suun th)



# Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn toteutuminen lakisääteisessä ajassa - Mittarit

1. Keskimääräinen hoidon tarpeen arvioinnin toteutumisaika (odotusaika) yhteydenotosta (x pv).
2. Keskimääräinen hoitoon pääsyn toteutumisaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista (x pv).
3. Hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen yhteydenotosta on ylittänyt kolme vuorokautta (kpl)
4. Hoitoon pääsyn toteutuminen hoidon tarpeen arvioinnista on ylittänyt kolme (/kuusi) kuukautta (kpl)

Edellä mainittujen toteutuminen palveluittain

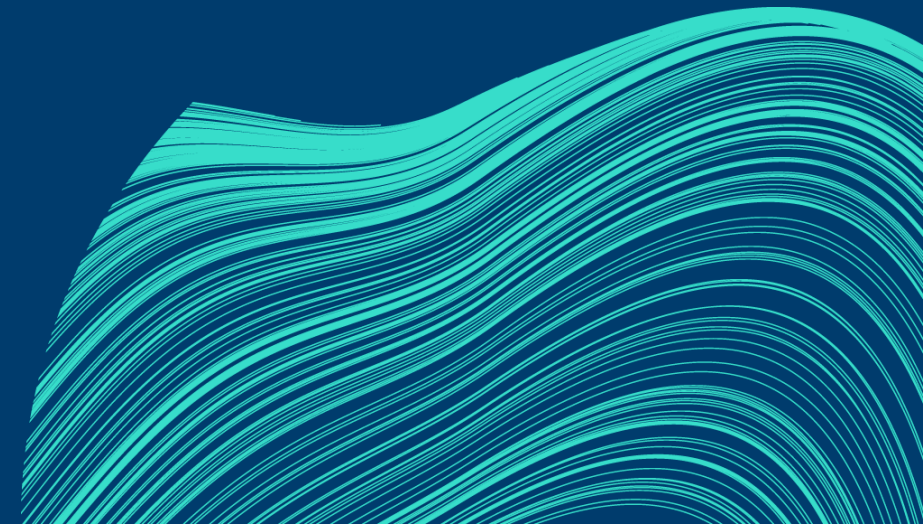
Edellä mainittujen muutos kuukausi- ja vuositasolla

 DigiFinland

**Sote-uudistus**

Toivo-ohjelma

# **Hoitoon pääsy ja odotusajat erikoissairaanhoidossa – Versio 1.0**





# Erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyn ja odotusaikojen seuranta

## Käyttötapaukset: Lakisääteinen hoitoon pääsyn toteutuminen ja odotusajat

### Erikoissairaanhoidon kiireettömän hoitoon pääsyn odotusaika ja toteutuminen (lähetteen saapuminen ja käsittely, hoidon tarpeen arviointi, hoidon toteutuminen)

1. Hoidon tarpeen arvioinnin aloitus lähetteen saapumisesta: Hoidon tarpeen arviointi - Lähetteen saapumisaika (= Lähetteen käsittelyaika) (> 3 vk)
2. Arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin arvioinnin toteutuminen: Lähetteen saapumisaika - Tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin toteutuminen (aika) (> 3 kk)
3. Hoitoon pääsy: Hoitoon pääsy aika - Tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisaika (> 6 kk)

# Mittauspisteet ja tietosisällöt, versio 1.0



Erikoissairaanhoido	Hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen	Hoidon tarpeen arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin arvioinnin toteutuminen	Hoitoon pääsyn toteutuminen
	Toteutuuko hoidon tarpeen arviointi lain määrittelemässä ajassa lähetteen saapumisesta?	Toteutuuko arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin arviointi lain määrittelemässä ajassa lähetteen saapumisajasta?	Toteutuuko hoitoon pääsy lain määrittelemässä ajassa hoidon tarpeen toteutumisesta?
<b>Mittauspisteet</b>	Lähetteen saapumisaika (aika), hoidon tarpeen arvioinnin aloitusaika (aika)	Lähetteen saapumisaika (aika), tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisaika (aika)	Tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisaika (aika), hoidon toteutuminen (aika)
<b>Tarvittavat tiedot</b>	<p><b>Erikoisala</b></p> <p><b>Lähetteen saapuminen</b> Päivämäärä, klo</p> <p><b>Hoidon tarpeen arviointi</b> Lähetteen käsittelyaika (Päivämäärä, klo)</p>	<p><b>Erikoisala</b></p> <p><b>Lähetteen saapuminen</b> Päivämäärä, klo</p> <p><b>Hoidon tarpeen arviointi</b> Lähetteen käsittelyaika (Päivämäärä, klo)</p> <p><b>Jonoon asettaminen</b> Jonoryhmä</p> <p><b>Hoidon kiireellisyys</b> Kiireetön Kiireellinen</p> <p><b>Ajanvaraus</b></p> <p><b>Ajanvarauksen peruminen</b></p> <p><b>Käynnin tai hoitajakson toteutuminen</b> Käynnin tai hoitajakson aloitus- ja lopetusajankohta (pvm, klo)</p>	<p><b>Erikoisala</b></p> <p><b>Lähetteen saapuminen</b> Päivämäärä, klo</p> <p><b>Hoidon tarpeen arviointi</b> Lähetteen käsittelyaika (Päivämäärä, klo)</p> <p><b>Jonoon asettaminen</b> Jonoryhmä</p> <p><b>Hoidon kiireellisyys</b> Kiireetön Kiireellinen</p> <p><b>Ajanvaraus</b></p> <p><b>Ajanvarauksen peruminen</b></p> <p><b>Käynnin tai hoitajakson toteutuminen</b> Käynnin tai hoitajakson aloitus- ja lopetusajankohta (pvm, klo)</p>
<b>Laskentasääntö</b>	(Hoidon tarpeen arvioinnin aloitus - Lähetteen saapumisaika) > 3 vk	(Tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisaika - Lähetteen saapumisaika) > 3 kk	(Hoidon toteutuminen - Tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisaika (hoidon tarpeen toteutuminen) > 6 kk



# Erikoissairaanhoidon kiireettömään hoitoon pääsyn toteutuminen lakisääteisessä ajassa - Mittarit

1. Keskimääräinen hoidon tarpeen arvioinnin toteutumisaika (odotusaika) lähetteen saapumisesta (x pv).
2. Hoidon tarpeen arvioinnin toteuttamiseksi tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin keskimääräinen toteutuminen (odotusaika) lähetteen saapumisesta (x pv)
3. Keskimääräinen hoitoon pääsyn toteutusaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnin toteuttamiseksi tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisestä (x pv).
4. Hoidon tarpeen arvioinnin aloittaminen lähetteen saapumisesta on ylittänyt kolme viikkoa (kpl)
5. Hoidon tarpeen arvioinnin toteuttamiseksi tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin toteutuminen (aika) lähetteen saapumisesta on ylittänyt kolme kuukautta (x pv)
6. Hoitoon pääsyn toteutuminen hoidon tarpeen arvioinnin toteuttamiseksi tarvittavien tutkimuksien ja erikoislääkärin arvioinnin päättymisestä on ylittänyt kuusi kuukautta (kpl)

Edellä mainittujen toteutuminen erikoisaloittain

Edellä mainittujen muutos kuukausi- ja vuositasolla



## Hoidon tarpeen arviointia odottavat

Potilas odottaa hoidon tarpeen arviointia. Hoidon tarpeen arvioinnissa selvitetään yhteydenoton syy, sairauden oireet ja niiden vaikeusaste sekä kiireellisyys yhteydenottajan kertomien esitietojen tai lähetteen perusteella. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia tai lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön arviointia, asetetaan potilas hoitojonoon odottamaan hoidon tarpeen arviointia.

Terveystieteiden lain mukaan (52 §) arviointi ja siihen liittyvät tarvittavat tutkimukset on toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiirin sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön.

## Hoidon tarpeen arvioinnin tulos voi olla jokin seuraavista:

1. Potilas ei tarvitse erikoissairaanhoidon hoitoa. Lähettävälle taholle annetaan palaute, tarvittaessa hoito-ohjein.
2. Potilas asetetaan hoitojonoon odottamaan hoitoa, hoitopäätös tehty (jonottamisen syy sairaalan resurssit).
3. Potilaalle varataan aika lisäselvityksiä/tutkimuksia varten, jos sairaudesta tai diagnoosista johtuen kaikkia tarvittavia tutkimuksia ei ole mahdollista tehdä lakisääteisessä kuuden viikon/kolmen kuukauden enimmäisajassa.
4. Potilas ei tarvitse nyt hoitoa, mutta hänen tilaansa seurataan, esim. vuoden välein (jonottamisen syy toistuva hoito tai seuranta).

Lähde: Hoitoonpääsy erikoissairaanhoidossa 30.4.2021, <https://www.julkari.fi/handle/10024/142712>

# DigiFinland



**Tehdään se yhdessä.**